

Tecnologies de la traducció per a professionals dins i fora de les indústries de la llengua

Lynne Bowker
Mary Nurminen
Pilar Sánchez-Gijón

Lynne Bowker
Département de langues,
linguistique et Traduction,
Université Laval;
lynne.bowker.1@ulaval.ca;
ORCID: [0000-0002-0848-1035](https://orcid.org/0000-0002-0848-1035)

Mary Nurminen
Faculty of Information
Technology and
Communication Sciences,
Tampere University;
mary.nurminen@tuni.fi;
ORCID: [0000-0002-2380-6950](https://orcid.org/0000-0002-2380-6950)

Pilar Sánchez-Gijón
Dept. de Traducció,
Interpretació i Estudis de
l'Àsia Oriental,
Universitat Autònoma de
Barcelona;
pilar.sanchez.gijon@uab.cat;
ORCID: [0000-0001-5919-4629](https://orcid.org/0000-0001-5919-4629)

Abstract

Beginning with the emergence of neural machine translation (MT), and accelerating since the introduction of generative artificial intelligence (GenAI), technologies for automating translation have been widely and rapidly deployed. The contexts of use vary greatly, and relatively little is known about how these tools are integrated into professional settings—particularly those beyond the language industries. In order to support users and to encourage critical and responsible use of the tools, a broader and deeper understanding of different professional use cases for MT and GenAI translation tools is needed. This special issue of *Revista Tradumàtica* investigates the use of translation technologies by different groups of professionals within and beyond the language industries, bringing to light common needs and challenges while also highlighting diverging objectives and approaches, and ultimately pointing to a need for even more research on the use of MT and GenAI in professional settings.

Keywords: Generative artificial intelligence (GenAI), language professionals, machine translation literacy, neural machine translation (NMT), non-translation professionals, professional use cases, translation technologies.

Rebuda: 18 de desembre de 2025 | Acceptació: 18 de desembre de 2025 | Publicació: 18 de desembre de 2025

1. Introducció

L'any 2024 va celebrar-se el setanta-cinquè aniversari de la publicació del memoràndum de Weaver (Weaver 1949), així com el setantè aniversari de l'experiment Georgetown-IBM (Hutchins, 2004). Tanmateix, durant bona part d'aquest període, les eines de traducció automàtica (TA) no van despertar una atenció significativa més enllà de la comunitat investigadora. Només en l'última dècada, arran de la introducció de la TA neuronal (Forcada, 2017) i de les eines d'intel·ligència artificial generativa (GenAI) basades en grans models de llenguatge, que també es poden utilitzar per traduir (Siu, 2024), les eines de traducció automàtica s'han desplegat àmpliament tant dins com fora de les indústries lingüístiques. En els darrers anys, aquestes tecnologies han començat a atraure una atenció considerable en congressos, articles de recerca, blocs professionals i altres espais. Tanmateix, encara emergeixen detalls sobre fins a quin punt ja han canviat —o canviaran de manera significativa— el panorama de la comunicació multilingüe, la traducció i la interpretació en diversos entorns professionals (p. ex., ELIS, 2024; Nurminen, 2025; Shi *et al.*, 2025). A mesura que aquestes tecnologies continuen evolucionant, l'adopció i la implementació poden variar de manera significativa entre diferents entorns professionals, tant dins com fora de les indústries lingüístiques. Diversos factors poden influir en el grau i la naturalesa del seu ús, incloent-hi el nivell de tolerància al risc del context, la urgència de la necessitat comunicativa, el pressupost disponible i el grau de comoditat o familiaritat dels usuaris amb aquestes tecnologies. Per exemple, sembla evident que les implicacions de l'ús de la traducció automàtica en el context d'activitats de lleure no són les mateixes que les associades al seu ús en l'àmbit de la salut. De tota manera, fins i tot aquests casos d'ús poden ser massa amplis a l'hora de parlar de l'ús i l'adequació de la TA. Les activitats de lleure poden anar des de l'ús d'un giny de traducció en un navegador web per traduir la publicació d'un amic a les xarxes socials fins al consum d'una pel·lícula de Hollywood d'alt pressupost doblada o subtitulada professionalment. Mentrestant, les interaccions multilingües en un entorn sanitari poden incloure diverses situacions, com ara demanar indicacions per arribar a la cafeteria de l'hospital o recollir l'historial clínic d'un pacient.

És evident que la traducció no és només «una cosa», i que, en l'era de la tecnologia, la línia que separa la traducció de la interpretació també es va difuminant. Tradicionalment, les eines de traducció s'utilitzaven per traduir textos escrits, però actualment aquestes eines s'empren com a part d'un ventall més ampli de comunicacions mediatades per tecnologies de la traducció, com ara mantenir converses. És necessari entendre l'entorn i el context comunicatiu per poder seleccionar les tecnologies de traducció adequades i utilitzar-les de manera eficaç i òptima. Tenint això en compte, és àmpliament reconeguda la necessitat d'alfabetització en traducció automàtica (Bowker i Buitrago Ciro, 2019) com a mitjà per donar suport als usuaris d'aquestes tecnologies a l'hora d'entendre com funcionen les eines, com es poden utilitzar en un context determinat i quines implicacions té el seu ús amb diverses finalitats (O'Brien i

Ehrensberger-Dow, 2020). Alguns elements de l'alfabetització en TA poden ser genèrics, en el sentit que poden ser rellevants per a la majoria d'usuaris de les eines. Tanmateix, altres elements poden ser més personalitzats, aplicables només en determinats contextos o amb un nivell de prioritat diferent en funció de l'entorn. Per determinar el tipus d'alfabetització en TA necessari en diversos contextos, és essencial desenvolupar una comprensió clara del perquè i del com aquestes eines són emprades per diverses comunitats d'usuaris.

Aquest desig d'assolir un coneixement alhora més ampli i més profund sobre l'ús de les eines ha estat una de les principals motivacions d'aquest número monogràfic de *Tradumàtica*, que té com a objectiu explorar l'adopció i l'ús de les tecnologies de la traducció per part de diversos tipus de professionals, tant dins com fora de les indústries lingüístiques. És a dir, com es prenen les decisions de selecció d'eines, com s'integren i s'utilitzen les tecnologies en els processos de treball i quines expectatives tenen els diversos grups d'usuaris respecte a les eines de traducció en entorns professionals. Tot i que la TA es pot utilitzar sens dubte amb finalitats no professionals, aquests usos queden fora de l'abast d'aquest dossier. En canvi, l'atenció se centra a explorar com s'utilitza la TA en diferents entorns laborals i per part de diversos col·lectius professionals.

Un grup evident d'usuaris és el dels professionals de la llengua, com ara traductors, terminòlegs i intèrprets, així com les empreses de llengua i traducció, que cada vegada integren més eines de GenAI en els seus fluxos de treball (p. ex., Farrell, 2025; Kollárová i Tonková, 2025; Rivas Ginel i Moorkens, 2025). Els membres d'aquest grup també reforcen l'ús d'altres tecnologies de la traducció, com la TA, les eines de traducció assistida per ordinador (TAO) i les eines d'extracció i gestió terminològica (p. ex., Wissik, 2025). Paral·lelament, diversos tipus de professionals fora de les indústries lingüístiques —com ara professionals de la salut (Kong *et al.*, 2025), treballadors d'ONG (Todorova i Liu, 2024), investigadors acadèmics (Ayeni *et al.*, 2025), professionals de patents internacionals (Nurminen, 2020) i periodistes (Havumetsä i Nurminen, 2025)— també han anat adoptant tecnologies del llenguatge i de la traducció com a eines necessàries per a diverses formes de comunicació multilingüe en el seu treball. Eines com la TA en línia o els sistemes de GenAI són utilitzades cada vegada més per una gran varietat de professionals no traductors en els seus respectius contextos laborals. Això posa de manifest l'àmplia aplicabilitat i el potencial d'aquestes tecnologies, però també planteja interrogants sobre els riscos associats a una adopció àmplia i ràpida de tecnologies que no va acompanyada d'un augment paral·lel de les alfabetitzacions digitals necessàries per a un ús crític i responsable d'aquestes eines.

Els diversos usuaris també tenen expectatives diferents respecte a aquestes tecnologies. Els traductors i intèrprets professionals prenen decisions tecnològiques basant-se en una àmplia gamma de criteris. De vegades, una elecció pot venir imposada per un client o un empresari, fet que obliga els professionals de la llengua a trobar maneres creatives de treballar dins d'aquestes limitacions. En altres casos, la voluntat de millorar el seu rendiment professional els pot portar a intentar incorporar les tecnologies més recents als seus fluxos de treball. D'altra banda, alguns professionals no traductors poden

prioritzar la comoditat, la facilitat d'ús o la rendibilitat, i buscar solucions que ofereixin resultats immediats per a necessitats comunicatives pràctiques. Altres poden veure's incentivats per aquells qui els contracten a experimentar amb tecnologies acabades de llançar o recentment adquirides. Comprendre millor aquests factors —i d'altres— en una àmplia varietat de casos d'ús és essencial per millorar tant les pròpies eines com les maneres en què s'utilitzen.

2. En aquest dossier

Com a resposta a la crida de treballs, hem rebut contribucions centrades tant en professionals de la llengua com en altres tipus de professionals que utilitzen la traducció en la seva feina. Un enfocament habitual en la recerca consisteix a focalitzar-se en un entorn o en un col·lectiu professional concret i a utilitzar enquestes o entrevistes per explorar l'ús de la traducció automàtica (TA) per part dels participants en aquest context. Entre els entorns que s'han investigat hi ha hospitals, organitzacions no governamentals i petites i mitjanes empreses. Els col·lectius específics que s'hi analitzen inclouen advocats, acadèmics, traductors literaris i professionals de la terminologia. Un altre eix temàtic se centra en processos o tecnologies que beneficien els usuaris de la TA, ja siguin grups específics o el conjunt d'usuaris. Els articles que adopten aquest enfocament examinen noves maneres d'abordar l'alfabetització en TA, eines de TA i de postedició (PE) per a traductors professionals i per a personal de centres d'acollida, així com innovacions per a l'avaluació de la TA. A les seccions següents, es presenten els dotze articles que conformen el dossier segons aquestes tres grans categories: professionals que treballen a les indústries lingüístiques, professionals que treballen en altres àmbits i processos o tecnologies que beneficien els usuaris de la TA en entorns professionals.

2.1 Professionals que treballen a les indústries lingüístiques

Tres investigacions centrades en professionals que treballen a les indústries lingüístiques han explorat l'ús que fan de les tecnologies de la traducció, incloses les eines de traducció assistida per ordinador (TAO), la traducció automàtica (TA) i la intel·ligència artificial generativa (GenAI); la integració d'aquestes eines en els fluxos de treball, i les visions sobre què pot deparar el futur. L'article de Marian Flanagan, Helle Dam Jensen, Kristine Bundegaard i Tina Paulsen Christensen, basat en una enquesta a 79 traductors professionals de Dinamarca, revela que, si bé les eines de TAO tenen un ús molt ampli i consistent, l'ús de la TA és més esporàdic i es limita a determinats tipus de tasques. L'ús de GenAI és actualment molt baix. Els traductors han indicat diversos factors que influeixen en la decisió d'utilitzar o no tecnologies de la traducció, com ara aspectes d'eficiència i productivitat, la identitat professional, les demandes dels clients i l'adequació de la tecnologia i del contingut a les eines de traducció. De cara al futur, els participants anticipen que l'automatització continuarà creixent i afectarà els processos i la naturalesa de la seva feina. Els autors defensen enfocaments tecnològics centrats en les persones.

El segon article centrat en professionals de la traducció, de Laura Noriega Santiàñez i Gloria Corpas Pastor, investiga l'ús de tecnologies i recursos de traducció per part de traductors literaris a Espanya. Els 51 participants de l'enquesta posen de manifest una dependència molt elevada d'eines digitals com ara diccionaris en línia i recursos gramaticals, però també un cert grau d'ús d'eines automatitzades. Gairebé la meitat (47 %) afirma que utilitza TA, mentre que un 24 % indica que ha començat a integrar la GenAI en els fluxos de treball. Els efectes percebuts de la GenAI en aspectes com les tarifes i la qualitat han estat diversos: la meitat corrobora que no ha notat cap efecte, mentre que altres informen tant d'efectes negatius com positius. L'enquesta també revela un malestar general amb la idea d'aplicar la GenAI als processos de traducció i edició, així com preocupacions relacionades amb la qualitat, les condicions de treball, els aspectes ètics i legals i les qüestions ambientals. Les actituds envers una futura adopció de la GenAI són diverses: algunes veus pragmàtiques defensen la col·laboració, però moltes expressen pessimisme o resistència crítica.

Finalment, Tanja Wissik explora com 15 professionals de la terminologia utilitzen eines terminològiques, eines de corpus i eines de traducció com la TA i la GenAI en la seva feina, a partir d'entrevistes realitzades en dues fases. A més d'una àmplia varietat d'eines terminològiques —com ara sistemes de gestió terminològica, eines d'extracció de termes i eines de corpus—, aquests professionals troben cada vegada més usos per a la TA i la GenAI. Tot i que gairebé tots els participants afirmen haver experimentat amb la GenAI, pocs reconeixen haver integrat aquesta tecnologia en els seus fluxos de treball. Els participants subratllen la necessitat de processos de validació humana quan s'utilitza la GenAI. L'article també destaca la necessitat de directrius i formació sobre l'ús de la IA.

Tot i que cadascun dels col·lectius professionals analitzats en aquests articles utilitza una varietat de tecnologies específiques de la seva especialització, tots interactuen amb la TA i la GenAI en un grau o un altre. Els dos estudis sobre traductors revelen que entre el 47 % i el 57 % dels professionals utilitzen la TA en almenys una part de la seva feina. En els tres articles, la GenAI s'està provant activament, però encara no s'ha integrat plenament en els fluxos de treball. Això sembla natural, atès que les dades de tots els estudis han estat recollides en les primeres fases del desenvolupament de la GenAI. Els traductors professionals expressen preocupacions sobre la qualitat, l'ètica i la identitat professional, i subratllen la importància de la intervenció humana en els processos que incorporen l'automatització. Tots els articles remarquen la necessitat de més recerca, així com de directrius i formació sobre l'ús de la IA.

2.2 Professionals que treballen en altres àmbits

Cinc articles exploren l'ús de tecnologies de traducció automàtica per part de professionals que treballen fora de les indústries lingüístiques. En primer lloc, Inma Mendoza-García i Isabel Briaies Bellón presenten un estudi empíric que investiga com 13 petites i mitjanes empreses andaluses del sector agroalimentari afronten les seves necessitats de traducció. Els resultats revelen que la major part de la traducció és gestionada per personal intern sense formació formal en traducció, que recorre a eines

gratuites de TA en línia (principalment, el Google Traductor). Dins d'aquest col·lectiu, hi ha un coneixement molt limitat d'altres tecnologies (p. ex., eines de TAO) o recursos (p. ex., guies d'estil), fet que porta les investigadores a posar de manifest la necessitat de millorar la consciència sobre altres enfocaments de la traducció i sobre els serveis i estàndards professionals, així com de dur a terme més recerca a mesura que les eines de GenAI esdevinguin més habituals.

L'estudi següent, dut a terme per Cristina Toledo-Báez i Luis Carlos Marín-Navarro, es basa en una enquesta completada per 182 acadèmics espanyols de diverses disciplines (excloent les disciplines relacionades amb la llengua) que han publicat en anglès. L'article presenta resultats quantitatius i qualitius sobre l'ús i les actituds envers la traducció automàtica neuronal (TAN), els xatbots i la postedició. En general, la TAN s'utilitza àmpliament per a la redacció i la traducció de resums, tot i que molts usuaris tenen actituds generalment negatives envers aquesta tecnologia. La familiaritat amb la postedició és baixa, i els autors identifiquen una necessitat de formació en aquest àmbit, tot suggerint que l'alfabetització en postedició s'hauria d'integrar en un marc més ampli d'alfabetització en intel·ligència artificial.

Susana Valdez, Floor van Heeswijk i Noa Warren utilitzen un estudi de cas basat en una enquesta per analitzar com els professionals sanitaris d'un hospital dels Països Baixos utilitzen eines de TA i de GenAI. En general, aquestes eines s'utilitzen principalment en l'atenció rutinària i en interaccions de baix risc, però es consideren menys adequades per a situacions complexes o sensibles (p. ex., comunicar males notícies o l'atenció al final de la vida). La majoria de professionals combinen l'ús d'eines amb altres estratègies de comunicació, com ara llengües compartides o intèrprets ad hoc. Hi ha un alt grau de satisfacció amb l'ús de la TA o de la GenAI per a tasques rutinàries, però poca consciència dels riscos de confidencialitat o de l'existència de polítiques institucionals. L'estudi posa de manifest la manca de directrius o formació formal i reclama el desenvolupament de polítiques i programes formatius per garantir un ús responsable i eficaç de les tecnologies de la traducció en entorns sanitaris.

Kyriaki Kourouni i John O'Shea presenten els resultats d'una enquesta exploratòria a 101 advocats grecs que investiga l'ús de la traducció automàtica (TA) en la traducció jurídica, incloent-hi les seves motivacions i el grau de consciència dels riscos associats. Els resultats de l'estudi mostren que la majoria dels advocats participants gestionen la traducció jurídica ells mateixos en lloc d'externalitzar-la, i que només un terç dels enquestats utilitza la TA, habitualment per a tasques de baix risc com ara obtenir una idea general del contingut («gisting») o per a la comunicació interna. La TA s'utilitza rarament per a documents jurídics d'alt risc. L'obtenció de qualitat rau principalment en l'autorevisió, i hi ha poc coneixement de la postedició com a concepte. Tot i que alguns advocats són conscients dels riscos relacionats amb la confidencialitat i els drets d'autor, pocs expressen preocupació per la responsabilitat legal. Els autors conclouen assenyalant la necessitat de formació específica en tecnologies de traducció jurídica i en ètica.

La secció sobre l'ús d'eines de traducció per part de professionals que treballen en altres àmbits clou amb la contribució de Lubna A. Abdul-Hadi i Khetam Shraideh sobre

l'ús de les tecnologies de la traducció en el treball humanitari en ONG de Jordània. Per aprofundir-hi, les autores han dut a terme una enquesta a 33 professionals de 15 ONG jordanes, entre els quals hi havia 13 traductors i 10 responsables de comunicació, així com diversos tipus de directius i consultors, i han constatat que la majoria d'ONG depenen principalment de personal o voluntaris multilingües. Les eines gratuïtes de TA i de GenAI s'utilitzen àmpliament, però hi ha poca formació formal o orientació institucional. Entre els principals reptes s'hi inclouen la mala traducció de continguts tècnics o sensibles, la baixa qualitat de les traduccions a l'àrab, la manca de personalització i la preocupació sobre aspectes com la privadesa de les dades, fet que posa de manifest una clara necessitat de polítiques ètiques i inclusives i d'un millor suport per a l'àrab.

Tot i que cadascun dels estudis d'aquesta secció aborda un entorn professional diferent, emergeixen diverses coincidències. Per exemple, els autors informen que s'utilitzen eines gratuïtes de traducció automàtica o de GenAI, tot i que en graus diferents i amb actituds i nivells de competència diversos. En tots els casos, però, els usuaris tenen poca o cap formació o orientació formal (p. ex., institucional), tot i que aquest tipus de suport seria ben rebut. Atès que els usuaris de les eines no són, en la seva majoria, especialistes en traducció, i que les eines s'utilitzen tant en situacions de llengües amb molts recursos com de baixos recursos, els esforços per assegurar la qualitat de la traducció són desiguals. Malgrat això, els usuaris de diversos entorns han plantejat preocupació per diversos aspectes ètics relacionats amb l'ús de les eines, incloses qüestions de qualitat i de privadesa. Una diferència entre els articles és el nivell variable de tolerància al risc, sent els àmbits sanitari i jurídic especialment sensibles als errors. La combinació lingüística també pot afectar el grau de satisfacció amb els resultats de les eines, ja que aquestes no ofereixen el mateix rendiment en totes les llengües (o dominis).

2.3 Processos o tecnologies que beneficien els usuaris de la TA en entorns professionals

La secció final del dossier inclou quatre articles que tracten processos o tecnologies que poden beneficiar els usuaris d'eines de TA o de GenAI que treballen en entorns professionals. En primer lloc, Joop Bindels, Mark Pluymaekers i Aletta G. Dorst argumenten que, en lloc de definir l'alfabetització en TA com una llista de competències, podria ser més adequat definir-la com un procés de presa de decisions crític i informat que es pugui aplicar a tots els contextos professionals. Els autors identifiquen set fases comuns a les quals els professionals recorren a l'hora de decidir si utilitzen tecnologies de la traducció i com ho fan. Tot seguit, proposen una definició basada en processos i un marc educatiu centrat en l'usuari que es pot utilitzar per oferir formació en alfabetització en TA en contextos professionals diversos.

Aquesta contribució de Lieve Macken, Margot Fonteyne, Arda Tezcan, Ella van Hest, Katrijn Maryns i July De Wilde examina si la TA pot donar un suport significatiu a la comunicació quotidiana en centres d'acollida. Mitjançant un sistema de missatgeria basat en WhatsApp, provat en diverses llengües, l'estudi avalua fins a quin punt diverses eines de TA gestionen missatges breus i pràctics que s'intercanvien habitualment entre el

personal i els residents. Els resultats mostren que, tot i que la TA pot facilitar l'intercanvi bàsic d'informació —especialment quan els sistemes estan adaptats al domini—, la qualitat de la traducció és inconsistent, sobretot en el cas de llengües de baixos recursos. En conseqüència, la TA s'utilitza millor com a eina de suport per a la comunicació rutinària, però no s'hauria de considerar un substitut adequat de la mediació lingüística professional.

Vicent Briva-Iglesias se centra en un experiment longitudinal en què traductors professionals han dut a terme tasques tant amb eines de postedició tradicional com de postedició interactiva (IPE). S'ha portat a terme una comparació dels efectes d'aquestes eines sobre l'experiència d'usuari en traducció automàtica (MTUX), la qualitat de la traducció i la productivitat. Els resultats indiquen que la IPE és superior en termes d'MTUX, productivitat i fluïdesa de la traducció, mentre que l'adequació de la traducció és similar a l'assolida amb les eines tradicionals. Briva-Iglesias proposa que, en atorgar a les persones un paper més central en la seva interacció amb la tecnologia, la IPE i solucions similars promouen el que ell anomena «traducció automàtica augmentada centrada en les persones» (HCAMT).

Finalment, l'article de Miguel Menezes, Amin Farajian, Helena Moniz i João Graça aborda la necessitat de sistemes de traducció automàtica que puguin tenir en compte el context d'un document complet a l'hora de produir traduccions, amb el resultat d'una qualitat més elevada. Un dels elements necessaris per donar suport a aquests sistemes són tècniques d'avaluació que se centrin en elements contextuals a nivell de document i, amb aquest objectiu, els autors proposen un marc d'anotació sensible al context. Han utilitzat un corpus de xats d'atenció al client per desenvolupar i posar a prova el marc, que també establirà les bases per al desenvolupament d'altres marcs d'avaluació que tinguin en compte el context a nivell de document.

3. Conclusions

Les contribucions d'aquest dossier sobre l'ús de les tecnologies de la traducció per part de professionals, tant dins com fora de les indústries lingüístiques, ofereixen perspectives molt interessants sobre les diverses maneres en què la traducció automàtica (TA) i la intel·ligència artificial generativa (GenAI) s'estan emprant al servei de la comunicació multilingüe per part de col·lectius diversos amb necessitats professionals variades. Alhora, aquesta recopilació posa de manifest que encara queda molta feina per fer. Tot i que hi ha alguns elements comuns, com ara la necessitat d'una major formació i del desenvolupament de polítiques institucionals, cada entorn professional revela les seves pròpies particularitats, cosa que suggereix que la comprensió d'un context professional concret difícilment valdrà per explicar com utilitzar les eines de manera eficaç o responsable en un altre entorn. Malgrat això, considerem que aquest dossier ofereix un excel·lent punt de partida per aprofundir en l'ús de les tecnologies de la traducció amb finalitats professionals, i confiem que estimularà noves recerques en altres contextos en

què les eines de traducció són utilitzades per professionals, tant dins com fora de les indústries lingüístiques.

Referències

- Ayeni, Philips; Kulczycki, Emanuel; Bowker, Lynne (2025). Machine translation in scholarly publishing: A scoping review. *Canadian Journal of Information and Library Science* 48(1), pp. 123-145. <https://doi.org/10.5206/cjils-rsib.v48i1.22296> [Accessed: 20251215]
- Bowker, Lynne; Buitrago-Ciro, Jairo (2019). *Machine Translation and Global Research: Towards Improved Machine Translation Literacy in the Scholarly Community*. Bingley: Emerald.
- ELIS (European Language Industry Survey) (2024). *European Language Industry Survey 2024: Trends, expectations and concerns of the European language industry*. <https://elis-survey.org/wp-content/uploads/2024/03/ELIS-2024-Report.pdf> [Accessed: 20251215]
- Farrell, Michael (2025). Survey on the use of generative artificial intelligence by professional translators. *Proceedings of Translating and the Computer* 46, pp. 23-34. <https://asling.org/tc46/wp-content/uploads/2025/03/TC46-proceedings.pdf> [Accessed: 20251215]
- Forcada, Mikel L. (2017). Making sense of neural machine translation. *Translation Spaces* 6(2), pp. 291-309. <https://doi.org/10.1075/ts.6.2.06for> [Accessed: 20251215]
- Havumetsä, Nina; Nurminen, Mary (2025). (Kone)kääntäminen Ylessä ja muunkielisten episteemiset oikeudet [(Machine) Translation at Finnish public broadcaster Yle and the epistemic rights of non-dominant language speakers]. *Mikael: Finnish Journal of Translation and Interpreting Studies* 18 (1), pp. 7-22. <https://doi.org/10.61200/mikael.147618> [Accessed: 20251215]
- Hutchins, W. John (2004). The Georgetown-IBM experiment demonstrated in January 1954. In: R. E. Frederking; K. B. Taylor, K.B. (eds) *Machine Translation: From Real Users to Research*. Berlin: Springer, pp. 102-114. https://doi.org/10.1007/978-3-540-30194-3_12 [Accessed: 20251215]
- Kollárová; Karolína; Tonková; Lucia (2025). The use of generative artificial intelligence in interpreter preparation. *L10N Journal*, 4(1), pp. 67-109. <https://l10njournal.net/index.php/home/article/view/52> [Accessed: 20251215]
- Kong, Marianna; Fernandez, Alicia; Bains, Jaskaran; Milisavljevic, Ana; Brooks, Katherine C.; Sahnmugan, Akash; Avilez, Leslie; Li, Junhong; Honcharov, Vladyslav; Yang, Andersen; Khoong, Elaine C. (2025). Evaluation of the accuracy and safety of machine translation of patient-specific discharge instructions: A comparative analysis. *BMJ Quality and Safety* (early online).

- <https://qualitysafety.bmj.com/content/early/2025/07/06/bmjqs-2024-018384> [Accessed: 20251215]
- Rivas Ginel, María Isabel; Moorkens, Joss (2025). Translators' trust and distrust in the times of GenAI. *Translation Studies* 18(2), pp. 283–299.
<https://doi.org/10.1080/14781700.2025.2507594> [Accessed: 20251215]
- Nurminen, Mary (2025). Machine translation in non-translation workplaces. In: Baumgarten, S.; Tieber, M. (eds) *The Routledge Handbook of Translation Technology and Society*. Abingdon, UK: Routledge, pp. 389-400.
- Nurminen, Mary (2020). Raw machine translation use by patent professionals: A case of distributed cognition. *Translation, Cognition & Behavior* 3(1), pp. 100-121.
<https://doi.org/10.1075/tcb.00036.nur> [Accessed: 20251215]
- O'Brien, Sharon; Ehrensberger-Dow, Maureen (2020). MT literacy—A cognitive view. *Translation, Cognition & Behavior* 3(2), pp. 145-164. <https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/tcb.00038.obr> [Accessed: 20251215]
- Shi, Yining; Xu; Han; Kwok, Ho Ling; Liu, Kanglong (2025). ChatGPT in professional translation: A double-edged sword—Insights from Chinese translators on capabilities, concerns, and future prospects. In: Sun, Sanjun; Liu; Kanglong; Moratto, Riccardo (eds) *Translation Studies in the Age of Artificial Intelligence*. London: Routledge, pp. 125-149. <https://doi.org/10.4324/9781003482369-7> [Accessed: 20251215]
- Siu, Sai Cheong (2024). Revolutionising translation with AI: Unravelling neural machine translation and generative pre-trained large language models. In Peng, Yuhong; Huang, Huihui; Li, Difeng (eds) *New Advances in Translation Technology: Applications and Pedagogy*. Springer, pp. 29-54.
- Todorova, Marija; Liu, Rachel Hang Yi (2024). The use of MT in humanitarian NGOs in Hong Kong. *Proceedings of the 25th Annual Conference of the European Association for Machine Translation*, Vol. 2, 51–52. <https://aclanthology.org/2024.eamt-2.0/> [Accessed: 20251215]
- Weaver, Warren (1949/1955). Translation. Reprinted in: W. N. Locke; A. D. Booth (eds.) *Machine translation of languages: fourteen essays*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, pp. 15-23.
- Wissik, Tanja (2025). Impact of automatic term extraction on terminology work: A qualitative interview study in institutional settings. *Terminology* 31(1), pp. 110-135.
<https://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/term.00085.wis> [Accessed: 20251215]